

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, 30 grudnia 2025 roku

UNP: 3001-25-242515

Znak sprawy: 3001-IWW1.0921.1.2025

Pan

Tomasz Telicki

Naczelnik

Pierwszego Urzędu Skarbowego

w Poznaniu

ul. Dolna Wilda 80

61-501 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.)
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu
3023 Pierwszy Urząd Skarbowy w Poznaniu ul. Dolna Wilda 80 61-501 Poznań
Naczelnik kontrolowanego urzędu
Pani Ewa Link-Petrykowska od 1 lutego 2022 r. do 20 maja 2024 r. Pan Tomasz Telicki od 21 maja 2024 r. do nadal
Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli
Nr 12/2025 z 25 kwietnia 2025 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu. Nr 24/2025 z 23 lipca 2025 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.
Wpis do książki kontroli
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 1/2025.
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy
—

Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
1.	Magdalena Stejbach – główny ekspert skarbowy
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	7 maja 2025 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	30 października 2025 r.
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Prawidłowość udzielania ulg w spłacie zobowiązań.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Badaniem mogły zostać objęte również zdarzenia i dokumenty wcześniejsze lub późniejsze, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Kontrolowany obszar działalności	
Orzecznictwo. Pobór i Egzekucja.	
Cel kontroli	
Ocena prawidłowości prowadzonych postępowań podatkowych w zakresie udzielanych ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.	
Ocena skontrolowanej działalności	
Pozytywna z nieprawidłowościami.	
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE	

Zgodnie z art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj. Dz. U z 2025 r. poz.111 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie, organ podatkowy na wniosek podatnika, z zastrzeżeniem art. 67b, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, może odroczyć termin płatności podatku lub rozłożyć zapłatę podatku na raty, odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek, umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Natomiast na podstawie art. 67b § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa, organ podatkowy na wniosek podatnika prowadzącego działalność gospodarczą, może udzielać ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, określonych w art. 67a, które stanowią pomoc de minimis - w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa wspólnotowego dotyczących pomocy w ramach zasady de minimis.

Aktem prawa wspólnotowego, o którym mowa w art. 67b § 1 pkt 2 Op. jest rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.Urz.UE L, 2023/2831 z 15.12.2023 r.), zwanym dalej rozporządzeniem Komisji UE.

Decyzje wydane na podstawie przytoczonego przepisu 67a Op. mają charakter uznaniowy. Oznacza to, że organ podatkowy, rozważając uprzednio wszystkie aspekty sprawy sam decyduje o wyborze treści rozstrzygnięcia. Wybór taki nie może być jednak dowolny i musi się opierać na przekonujących argumentach popartych dowodami i rzetelnej weryfikacji.

Brak takiej weryfikacji może skutkować nieprawidłowościami, które powodują lub zwiększają ryzyko korupcji.

W związku z powyższym należy dążyć do wszelkich starań aby podejmowane działania przejawiały się odpowiedzialnym podejściem do pełnienia swoich obowiązków oraz dbałością o zachowanie transparentności i uczciwości w działaniu. Działać zgodnie z zasadami etyki oraz interesem społecznym.

Badaniem objęto następujące zagadnienia:

1. Rozwiązania organizacyjne w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.
2. Ewidencjonowanie wniosków i podjętych rozstrzygnięć.
 - 2.1 Terminowość wprowadzania wniosków i wydanych rozstrzygnięć w POLTAXPlus.
3. Prawdliwość prowadzonych postępowań o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych:
 - 3.1 Terminowość wydawania rozstrzygnięć.
4. Gromadzenie i analiza materiału dowodowego oraz ocena kondycji finansowej wnioskodawcy.
5. Przestrzeganie przepisów prawa, w tym formalna poprawność i zasadność wydanych rozstrzygnięć.
6. Uprawnienia do systemów informatycznych.
7. Aktualność i prawidłowość wystawiania upoważnień przez Naczelnika.
8. Realizacja kontroli funkcjonalnych w obszarze działania Urzędu objętego zakresem niniejszej kontroli.
9. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.
10. Informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków.

1. Rozwiązania organizacyjne w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych

Od 20 grudnia 2023 r. obowiązywał Regulamin Organizacyjny Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu nadany Zarządzeniem nr 140/2023 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Zagadnienie, dotyczące spraw, w szczególności: ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz innych ulg przewidzianych przepisami prawa, w tym ulg w spłacie należności pieniężnych przypadających państwom członkowskim i państwom trzecim przypisane zostało w § 14 ust. 1 pkt 6 Działowi Spraw Wierzycielskich.

Dział Spraw Wierzycielskich realizuje swoje zadania poprzez Pierwszy Referat Spraw Wierzycielskich oraz Drugi Referat Spraw Wierzycielskich.

Zadania przywołane w pkt 6 regulaminu, przypisano Drugiemu Referatowi Spraw Wierzycielskich (SEW-2), znajdującemu się w Pionie Poboru i Egzekucji (SZNE). Nadzór nad Pionem Poboru i Egzekucji sprawuje Drugi Zastępca Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu (ZN2) Pan Tomasz Minicki.

Kierownikiem Działu Spraw Wierzycielskich w okresie objętym kontrolą i obecnie jest (...), funkcję Kierownika Drugiego Referatu Spraw Wierzycielskich sprawowała i nadal sprawuje (...).

Pracownikami, którzy w 2024 r. rozpatrywali wnioski o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań byli:

- (...) - starszy referent
- (...) - referent (24.04.2023 r. – 23.04.2024 r.)
- (...) - samodzielny referent
- (...) - ekspert skarbowy
- (...) - ekspert skarbowy
- (...) - ekspert skarbowy
- (...) - ekspert skarbowy
- (...) - straszy referent
- (...) - ekspert skarbowy

Powyższe informacje pozyskane zostały na podstawie wyjaśnień złożonych przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu.

Zagadnienie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych skontrolowano w oparciu o akta postępowań, obejmujące wybrane sprawy wszczynane na wnioski podatników, które wpłynęły do Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu w 2024 r. oraz decyzje wydane na ich podstawie do dnia kontroli, w tym 1 sprawę niezakończoną (objętą postępowaniem restrukturyzacyjnym).

1. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za 2023 r. wraz z odsetkami za zwłokę oraz odsetkami od nieuregulowanych w terminie zaliczek za IX i X/2023 r., w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą w ramach pomocy de minimis, udzielono układu ratalnego.

2. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o odroczenie terminu zapłaty zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług za II, III oraz IV kwartał 2023 r., odmówiono odroczenia terminu zapłaty zaległości podatkowej oraz umorzono jako bezprzedmiotowe postępowanie w sprawie odroczenia terminu zapłaty zaległości z tytułu podatku od towarów i usług za IV kwartał 2023 r.

3. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług za I/2024, umorzono postępowanie w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania.

4. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PPL) za 2023 rok w wysokości 19% pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej wraz z odsetkami za zwłokę oraz odsetkami od należnych a niewpłaconych w terminie płatności zaliczek na podatek dochodowy w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą w ramach pomocy de minimis, udzielono układu ratalnego.

5. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2023 r. wraz z odsetkami za zwłokę, udzielono układu ratalnego.

6. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o odroczenie terminu zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych za 2023 r., odroczono termin zapłaty zobowiązania podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

7. (...)

po rozpatrzeniu wniosku o rozłożenie należnego podatku na dalsze raty z tytułu podatku od spadków i darowizn, zmieniono decyzję z 2 marca 2023 r. nr (...), w części dotyczącej ostatniej raty.

8. (...)

po rozpatrzeniu wniosku o rozłożenie należnego podatku na dalsze raty z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wraz z odsetkami za zwłokę, zmieniono decyzję z 24 października 2023 r. nr (...), w części dotyczącej ostatniej raty.

9. (...)

na podstawie wniosku z 28 sierpnia 2024 r. o udzielenie ulgi w zapłacie zobowiązań podatkowych zainicjowano postępowanie podatkowe, które do dnia wszczęcia kontroli wewnętrznej nie zostało zakończone z uwagi na fakt, że zaległości które są przedmiotem żądania zostały objęte układem, w ramach toczącego się postępowania restrukturyzacyjnego.

10. (...)

(...)

*2 sprawy (1 wniosek, 2 rozstrzygnięcia dla 2 należności podatkowych),

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 19%, pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za lata 2020-2023 wraz z odsetkami za zwłokę i odsetek od niezapłaconych w terminie zaliczek za IV/2021, I-XII/2023 oraz w podatku od towarów i usług wraz z odsetkami za zwłokę w związku z prowadzoną działalnością

gospodarczą w ramach pomocy de minimis, udzielono układu ratalnego w podatku dochodowym od osób fizycznych w wysokości 19% za 2022 r. wraz z odsetkami za zwłokę i w podatku od towarów i usług wraz z odsetkami za zwłokę za I/2021 i V-XII/2024 oraz II/2025, umorzono postępowanie jako bezprzedmiotowe w części dotyczącej zobowiązania, które wygasło wskutek zapłaty w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 19%, pobieranego od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za lata 2020-2023, odsetek od niezapłaconych w terminie zaliczek za kwiecień 2021 r. oraz za okres od stycznia do grudnia 2023 r., oraz w podatku od towarów i usług za okres od maja 2020 r. do stycznia 2021 r.

11. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych z tytułu podatku od towarów i usług za grudzień 2023 wraz z odsetkami za zwłokę, odmówiono rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej z tytułu podatku od towarów i usług za XII/2023 i umorzono postępowanie w części dotyczącej zobowiązania, które wygasło wskutek zapłaty.

12. (...)

po rozpatrzeniu wniosku w sprawie o rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2019 r. i 2020 r. oraz w podatku od towarów i usług za VII/2019, IX-XII/2019, VI-XII/2020, IX/2021, XII/2021, I-IV/2022, VII-VIII/202 w związku z prowadzoną działalnością w ramach pomocy de minimis, udzielono układu ratalnego.

13. (...)

po rozpatrzeniu wniosku o umorzenie w całości zobowiązania wynikającego z decyzji Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu nr (...) z 21 sierpnia 2024 r. ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn, umorzono w całości zaległość podatkową wraz z odsetkami za zwłokę.

14. (...)

po rozpatrzeniu wniosku o umorzenie w całości zobowiązania wynikającego z decyzji Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu nr (...) z 4 lipca 2024 r. ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn, umorzono w całości zaległość podatkową wraz z odsetkami za zwłokę.

2. Ewidencjonowanie wniosków i podjętych rozstrzygnięć

Pracę Działu Spraw Wierzycielskich reguluje Wewnętrzna procedura postępowania (...) Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu z dnia 4 maja 2020 r. w sprawie prowadzenia czynności wierzycielskich. Zmiany do ww. procedury wprowadzone zostały procedurą nr (...) z dnia 27 listopada 2020 r., (...) z dnia 26 lipca 2021 r., (...) z dnia 13 sierpnia 2021 r., (...) z dnia 19 listopada 2021 r. Celem procedury jest określenie zasad zapewniających prawidłową realizację zadań związanych z prowadzeniem czynności wierzycielskich przez komórkę do spraw wierzycielskich oraz pozostałe komórki organizacyjne Urzędu, w zakresie zarządzania, poboru i egzekucji należności podatkowych. Kontrolowany obszar został ujęty w § 10 „ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych”.

Szczegółowy tryb postępowania wynikający z wewnętrznego nadzoru, w tym dowody konieczne do przeprowadzenia analizy oraz sposób i źródło ich pozyskania przedstawił Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu.

Pracownik Działu Wsparcia (SWW), zajmujący się obsługą kancelaryjną pism przychodzących, rejestruje wniosek w Systemie Zarządzania Dokumentacją (SZD).

W przypadku wniosków, które wpłynęły w formie papierowej, dołącza skan wniosku wraz z załącznikami. Wnioski są przekazywane w systemie SZD do kierownika Działu Spraw Wierzycielskich (SEW). Dokumenty składane przez podatników w formie papierowej są dostarczane kierownikowi SEW w oryginale. Sprawy z zakresu udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych prowadzone są w postaci papierowej a dokumenty złożone i przekazane w systemie SZD w formie elektronicznej są przez Kierownika SEW drukowane i opatrzone adnotacją o dacie wpływu do urzędu.

Kierownik SEW przeprowadza wstępną analizę wniosków w zakresie właściwości miejscowej i rzeczowej oraz aktualnego stanu zobowiązań podatkowych wnioskodawcy. Odnotowuje również fakt złożenia wniosku na kartach kontowych podatnika. Kierownik SEW przekazuje dokumenty, w systemie SZD oraz w formie papierowej, kierownikowi Drugiego Referatu Spraw Wierzycielskich (SEW2).

Kierownik komórki SEW2 ewidencjonuje wnioski w dodatkowym, wewnętrznym rejestrze, prowadzonym w formie arkusza programu excel i przekazuje w systemie SZD oraz w wersji papierowej pracownikowi komórki SEW2, wyznaczonemu do prowadzenia sprawy.

Pracownik komórki SEW2 ostatecznie weryfikuje wniosek w zakresie właściwości miejscowej i rzeczowej, spełnienia wymogów formalnych oraz ewentualnych przyczyn, dla których postępowanie nie może być prowadzone. Po ustaleniu charakteru i zakresu żądania zawartego we wniosku, pracownik komórki SEW2 zakłada odpowiednią sprawę lub sprawy w systemie SZD lub Scentralizowanym Systemie Poboru (SSP), w przypadku zobowiązań stanowiących dochód jednostek samorządu terytorialnego.

Po weryfikacji, w przypadku stwierdzenia, że Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu nie jest organem właściwym do rozpatrzenia sprawy, pracownik komórki SEW2 przygotowuje pismo przewodnie przekazujące wniosek do organu właściwego, w trybie art. 170 Op.

Jeżeli postępowanie w sprawie wniesionej podaniem nie może być wszczęte, pracownik komórki SEW2 przygotowuje projekt postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania, w trybie art. 165a Op.

W przypadku gdy wniosek nie spełnia wymogów formalnych, w tym w zakresie dotyczącym pomocy publicznej, pracownik komórki SEW2 kieruje do wnoszącego podanie wezwanie do uzupełnienia wniosku, w trybie art. 169 Op. Jeżeli podatnik nie usunie braków formalnych podania, pracownik komórki SEW2 przygotowuje projekt postanowienia o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia.

Gdy wniosek spełnia wymogi formalne, pracownik komórki SEW2 kieruje do strony zawiadomienie w trybie art. 123 Op. oraz w razie potrzeby wezwanie do złożenia dodatkowych

informacji, w tym informacji o stanie majątkowym, w trybie art. 155 Op. Pracownik komórki SEW2 kompletuje materiał dowodowy niezbędny do wydania rozstrzygnięcia, w szczególności dokumenty wynikające z przepisów o pomocy publicznej, jeżeli wnioskodawca jest przedsiębiorcą, oświadczenie o stanie majątkowym podatnika, informacje z innych komórek organizacyjnych urzędu, dane z wewnętrznych i zewnętrznych systemów informatycznych oraz z innych organów podatkowych niezbędne do podjęcia rozstrzygnięcia. Dane z systemów informatycznych są dołączane do akt sprawy w postaci papierowej, jeżeli jest to niezbędne do udokumentowania stanu faktycznego.

Jeżeli wniosek dotyczy ulgi w spłacie podatków stanowiących dochód jednostek samorządu terytorialnego, pracownik komórki SEW2 przesyła do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta kserokopię wniosku wraz z aktami sprawy celem zajęcia stanowiska przez te organy.

Wnioski, które w części dotyczą kosztów egzekucyjnych są kopiowane w systemie SZD i przekazywane do odpowiedniego Działu Egzekucji Administracyjnej (SEE-1 lub SEE-2).

W przypadku, gdy wniosek nie zostanie załatwiony w wyznaczonym terminie, pracownik komórki SEW2 przygotowuje postanowienie w trybie art. 140 OP wraz ze stosownym uzasadnieniem, które jest ostatecznie akceptowane przez kierownika SEW, zastępcę Naczelnika lub Naczelnika, zgodnie z zakresem upoważnień.

Kierownik komórki SEW2 sprawuje nadzór nad terminowością załatwiania spraw na podstawie bieżącej analizy danych i raportów z systemu SZD oraz bezpośredniego omawiania spraw z podległymi pracownikami.

Po zebraniu i przeanalizowaniu całości materiału dowodowego pracownik komórki SEW2 przedstawia kierownikowi komórki SEW2 swoje stanowisko co do sposobu załatwienia sprawy wraz z uzasadnieniem. Kierownik komórki SEW2 przekazuje akta drogą służbową, wraz z opinią dotyczącą rozstrzygnięcia, do osoby, która ostatecznie akceptuje decyzję, zgodnie z zakresem upoważnień.

Jeżeli rozstrzygnięcie nie jest zgodne z żądaniem wnioskodawcy, pracownik komórki SEW2 kieruje do podatnika postanowienie o wyznaczeniu terminu do wypowiedzenia się w sprawie, w trybie art. 200 Op.

W przypadku, gdy w trakcie postępowania zobowiązanie objęte wnioskiem zostanie uregulowane lub podatnik wycofa żądanie, pracownik komórki SEW2 przygotowuje projekt decyzji o umorzeniu postępowania w trybie art. 208 § 1 lub 2 Op.

Po zaakceptowaniu propozycji rozstrzygnięcia, pracownik komórki SEW2 przygotowuje projekt decyzji i przekazuje kierownikowi komórki SEW2. Po naniesieniu ewentualnych poprawek i akceptacji kierownika komórki SEW2 rozstrzygnięcie jest w przekazywane drogą służbową, do osoby, która ostatecznie akceptuje decyzję, zgodnie z zakresem upoważnień. W przypadku, gdy projekt rozstrzygnięcia nie wymaga poprawek jest traktowany jako wersja ostateczna.

Jeżeli wydanie decyzji wiąże się z udzieleniem pomocy de minimis, pracownik komórki SEW2 wraz z decyzją przygotowuje zaświadczenie o wysokości udzielonej pomocy.

Osoba ostatecznie akceptująca rozstrzygnięcie, zgodnie z zakresem upoważnień, podpisuje decyzję oraz zatwierdza w systemie SZD lub SSP. Pracownik komórki SEW2 przekazuje decyzję do wysyłki, wprowadza do systemu PoltaxPlus lub SSP oraz rejestruje udzieloną pomoc publiczną w systemie SHRiMP.

Decyzje, w których rozłożono zaległości podatkowe na raty lub umorzono te zaległości przekazywane są niezwłocznie do odpowiedniej komórki SEE lub innego organu egzekucyjnego, jeżeli do tych zaległości prowadzone jest postępowanie egzekucyjne.

Pracownicy komórki SEW2 posiadają upoważnienia do podpisywania pism kierowanych do podatników w toku postępowania, w tym wezwań, zawiadomień i postanowień o wyznaczeniu terminu do wypowiedzenia się w sprawie. W przypadku pracowników z krótkim stażem, odbywających służbę przygotowawczą, tego typu pisma podpisuje wyznaczony opiekun lub kierownik komórki SEW2.

Ostateczne rozstrzygnięcia w rozpatrywanych sprawach podpisuje kierownik komórki SEW2, kierownik komórki SEW, zastępca Naczelnika lub Naczelnik, zgodnie ze szczegółowym zakresem upoważnień.

W oparciu o dane systemowe, ustalono, że w 2024 r. zarejestrowano 1130 wniosków podatników w zakresie ulg w spłacie zobowiązań.

Dalsza analiza ukazała strukturę zapadających rozstrzygnięć. Ustalono, że 1100 spraw z zakresu ulg zostało zakończonych wydaniem orzeczenia. 30 spraw pozostawało w toku w odniesieniu do zarejestrowanych wniosków na dzień wszczęcia kontroli.

Sposób załatwienia złożonych w 2024 r. wniosków w zakresie ulg w spłacie zobowiązań z podziałem na osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej i przedsiębiorców, przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Sposób rozstrzygnięcia	Osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej	Przedsiębiorcy
1.	pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia art. 169 § 4 Op.	10	335
2.	odmowa wszczęcia postępowania art. 165a Op.	18	32
3.	odmowa zastosowania ulgi:	49	76
	odmowa odroczenia	0	5
	odmowa udzielenia rat	31	58
	odmowa umorzenia	18	13
4.	umorzenie postępowania art. 208 Op.	112	159
5.	rozłożenie zaległości na raty	102	186
6.	odroczenie terminu spłaty	4	5
7.	umorzenie zaległości podatkowej	12	0
razem rozstrzygnięcia		307	793
		1100	

W oparciu o dane systemowe, ustalono, że w 2024 r. zarejestrowano 99 wniosków podatników o zmianę decyzji ostatecznych w zakresie ulg w spłacie zobowiązań.

Dalsza analiza ukazała strukturę zapadających rozstrzygnięć. Ustalono, że 74 sprawy, tj. 75,51 % spraw, prowadzone w trybie art. 253a § 1 ustawy Op. zostały zakończone wydaniem orzeczenia o zmianie decyzji ostatecznych w zakresie ulg w spłacie zobowiązań. 1 sprawa w toku.

Postępowania w sprawie uchylecia lub zmiany decyzji ostatecznej, prowadzone w trybie art. 253a § 1 ustawy Op. stanowiły 8,76 % wszystkich złożonych w 2024 r. spraw, w zakresie ulg podatkowych (99 : 1130). Zgodnie z zapisem art. 253a § 1 ustawy Op. - decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być za jej zgodą uchylona lub zmieniona przez organ podatkowy, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleciu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes publiczny lub ważny interes strony. Postępowanie oparte na regulacji dotyczącej ostatecznych decyzji, na podstawie których strona nabyła prawo jest postępowaniem nadzwyczajnym, którego przedmiotem nie jest merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, lecz weryfikacja wydanej już decyzji ostatecznej z punktu widzenia interesu publicznego lub ważnego interesu strony.

Sposób załatwienia złożonych w 2024 r. wniosków w zakresie ulg w spłacie zobowiązań dotyczących wniosków podatników o zmianę decyzji ostatecznych z podziałem na osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej i przedsiębiorców, przedstawia poniższa tabela.

Sposób rozstrzygnięcia	Osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej	Przedsiębiorcy
pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia art. 169 § 4 Op.	0	14
odmowa wszczęcia postępowania art. 165a Op.	3	1
odmowa udzielenia ulgi: - odmowa odroczenia - odmowa udzielenia rat	0 -	1 -
umorzenie postępowania art. 208 Op.	1	4
rozłożenie zaległości na raty	25	49
odroczenie terminu spłaty	0	0
razem rozstrzygnięcia	29	69
	98	

Najwyższy udział w ogólnej liczbie rozstrzygnięć miały rozstrzygnięcia dotyczące odroczenia lub rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej, umorzenia zaległości podatkowych oraz udzielenia ulg podatkowych na podstawie art. 253a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa (383 z 1198), co stanowiło 31,97% wszystkich rozstrzygnięć.

Naczelnik Urzędu Skarbowego, ewidencjonował wnioski w sprawie udzielania ulg w spłacie i o zmianę decyzji we właściwej kategorii akt zgodnie z zapisami instrukcji kancelaryjnej i jednolitego rzeczowego wykazu akt, wprowadzonego Zarządzeniem Ministra Finansów w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej izb administracji skarbowej, urzędów skarbowych i urzędów celno-skarbowych oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego izb administracji skarbowej.

Na podstawie danych przekazanych przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą, w 12 sprawach wystąpiły przypadki

wydania decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowych osobom fizycznym nieprowadzącym działalności gospodarczej.

1. (...) Odmowa umorzenia zaległości z tytułu podatku od dochodu z odpłatnego zbycia nieruchomości za 2020 rok, w kwocie 899,00 zł, umorzenie odsetek za zwłokę w wysokości 388,00 zł.
2. (...) Odmowa umorzenia zaległości z tytułu podatku od dochodu z odpłatnego zbycia nieruchomości za 2020 rok, w kwocie 6 989,00 zł, umorzenie odsetek za zwłokę w wysokości 3 016,00 zł.
3. (...) Umorzenie w całości zaległości z tytułu podatku od spadków i darowizn, w kwocie 13 912,00 zł, wraz z odsetkami za zwłokę w kwocie 22,00 zł.
4. (...) Umorzenie w całości zaległości podatkowej z tytułu podatku od spadków i darowizn, w kwocie 8 960,00 zł, odsetek nie naliczono (art. 54 § 1 pkt 5 Op.).
5. (...) Umorzenie w całości zaległości podatkowej z tytułu podatku od spadków i darowizn, w kwocie 14 699,00 zł, odsetek nie naliczono (art. 54 § 1 pkt 5 Op.).
6. (...) Umorzenie w całości zaległości podatkowej z tytułu podatku od spadków i darowizn, w kwocie 1 975,00 zł, odsetek nie naliczono (art. 54 § 1 pkt 5 Op.).
7. (...) Umorzenie w 50% zaległości podatkowej z tytułu podatku od spadków i darowizn, w kwocie 3 713,00 zł wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 9,00 zł oraz odmowa umorzenia pozostałej części zaległości w kwocie 3 713,00 zł, wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 9,00 zł.
8. (...) Umorzenie w całości zaległości podatkowej z tytułu podatku od spadków i darowizn w kwocie 5 168,00 zł wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości 25,00 zł.
9. (...) Umorzenie w całości zaległości podatkowej z tytułu podatku od spadków i darowizn, w kwocie 5 862,00 zł, odsetek nie naliczono (art. 54 § 1 pkt 5 Op.).
10. (...) Umorzenie w całości zaległości podatkowej z tytułu podatku od spadków i darowizn w kwocie 10 934,00 zł, wraz z odsetkami za zwłokę w kwocie 35,00 zł.
11. (...) Umorzenie w całości zaległości podatkowej z tytułu podatku od spadków i darowizn, w kwocie 752,00 zł, odsetek nie naliczono (art. 54 § 1 pkt 5 Op.)
12. (...)

Umorzenie w całości zaległości podatkowej z tytułu podatku od spadków i darowizn, w kwocie 632,00 zł, odsetek nie naliczono (art. 54 § 1 pkt 5 Op.)

Organ podatkowy, rozpatrując wnioski o umorzenie zaległości podatkowej, mając na względzie przepisy art. 67a § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej, uznał, że zaistniały przesłanki ważnego interesu podatnika, pozwalające na pozytywne rozpatrzenie wniosku, tj. do zastosowania instytucji umorzenia zobowiązania podatkowego osobom fizycznym nieprowadzącym działalności gospodarczej.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że Organ wziął pod uwagę sytuację materialną i finansową oraz osobistą podatnika oraz inne okoliczności, z których wynika, że dalsze egzekwowanie zaległości podatkowych stanowiłoby nadmierne obciążenie, które mogłoby negatywnie wpłynąć na podstawowe warunki życia podatnika i jego rodziny. W szczególności uwzględniono okoliczności dotyczące niskich dochodów, stałych i niezbędnych wydatków, stanu zdrowia.

W przypadku wniosków dotyczących umorzenia zaległości w podatku od spadku i darowizn zwrócono się do Jednostki Samorządu Terytorialnego (Wójt, Burmistrz) o zajęcie stanowiska w sprawie. W każdym z ww. przypadków uzyskano zgodę na umorzenie zaległości w podatku od spadków i darowizn.

Mając powyższe na uwadze, nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.1 Terminowość wprowadzania wniosków i wydanych rozstrzygnięć w systemie POLTAXPlus

a) Ewidencjonowanie wniosków o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań w systemie PoltaxPlus i SSP

WN. NR SP.	624. 1	4260. 37	621. 11	4261. 430	4261. 183	4263. 129	623. 50	4261. 364	4263. 99	4263. 93	4263. 17	4261. 411	4261. 66	4264. 54
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
WPŁ.	05.02. 2024	13.08. 2024	20.03. 2024	06.08. 2024	30.04. 2024	08.04. 2024	28.08. 2024	28.06. 2024	21.02. 2024	08.03. 2024	08.01. 2024	22.07. 2024	02.10. 2024	03.02. 2025
*				03.10. 2024	23.05. 2024	06.11. 2024		28.08. 2024	08.04. 2024	25.01. 2024	30.01. 2024			
WN. DATA WPR.	08.02. 2024	15.01. 2025	05.08. 2024	13.11. 2024	19.06. 2024	07.02. 2025	30.05. 2025	02.09. 2024	23.05. 2024	30.09. 2024	14.08. 2024	09.04. 2025	15.10. 2024	16.08. 2024
ILOŚĆ DNI	3**	189**	138**	99** 41	49** 37	305** 93	275**	66** 5	92** 45	206** 156	219** 97	261**	181**	14**
art. 121 i 123	08.02. 2024	16.09. 2024	05.04. 2024	10.09. 2024	15.05. 2024	12.04. 2024	13.09. 2024	18.07. 2024	-	19.03. 2024	19.01. 2024	25.09. 2024	16.10. 2024	16.08. 2024

* Data wpływu przyjęta przez urząd.

**Do obliczeń uwzględniono faktyczną datę złożenia wniosku.

Wpływające wnioski o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych winny być zaewidencjonowane w systemie POLTAXPlus, a w przypadku PCC, SD i KP - w systemie SSP bezzwłocznie.

Zdiagnozowano, że nie wszystkie wnioski, które wpłynęły w 2024 roku na dzień rozpoczęcia kontroli były zaewidencjonowane w POLTAXPlus.

Do powyższej kwestii, pismem z 13 czerwca 2025 r. odniósł się Naczelnik Urzędu, informując, że wnioski są sukcesywnie rejestrowane.

Niezaewidencjonowane wnioski w systemie POLTAXPlus skutkują niepełną bazą danych, co bezpośrednio wpływa na jakość generowanych raportów i analiz. Nierzetelne dane mogą prowadzić do błędnych wniosków, w tym wpływać na przykład na sposób doboru próby do kontroli wewnętrznej. Ponadto, brak kompletności informacji utrudnia monitorowanie realizacji zadań oraz ocenę efektywności prowadzonych działań przez komórki nadzorcze.

Uwidocznione wnioski o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań wprowadzono do POLTAXPlus ze znaczną zwłoką, tj. w terminie od 3 do 305 dni od daty wpływu do urzędu. Ponadto, w 7 przypadkach zaewidencjonowano je w POLTAXPlus z błędną datą wpływu do urzędu. W 1 przypadku zaewidencjonowano wniosek z błędną datą złożenia.

Powyższe stanowi nieprawidłowość.

Zgodnie z art. 165 § 3 Op., datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi podatkowemu. Zatem postępowanie na wniosek podatnika wszczyna się z chwilą wpływu wniosku do urzędu. W przypadku, gdy wniosek jest niekompletny i wymaga uzupełnienia lub złożenia wyjaśnień przez podatnika, organ podatkowy wzywa stronę do usunięcia braków w trybie art. 169 § 1 lub do wyjaśnienia, przekazania informacji i dowodów w trybie art. 155 § 1 ustawy Op.

Uzupełnienie żądania nie może wiązać się ze zmianą daty wpływu wniosku w systemie, gdyż data ta jest faktyczną datą wszczęcia postępowania podatkowego. Uzupełnienie wniosku nie może spowodować zmiany terminu wszczęcia postępowania podatkowego.

O powyższej kwestii traktuje pismo MF z 22 listopada 2016 r. znak: (...)

b) Ewidencjonowanie rozstrzygnięć o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań w systemie PoltaxPlus.

WN. NR SP.	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)		(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
DEC. DATA WYD.	04.04. 2024	16.12. 2024	22.07. 2024	07.11. 2024	18.06. 2024	16.12. 2024	--	28.08. 2024	10.04. 2024	06.06. 2024	01.08. 2024	08.04. 2025	03.02. 2025	07.11. 2024
DATA WPR.	11.04. 2024	13.05. 2025	05.08. 2024	14.11. 2024	19.06. 2024	07.02. 2025	-	16.09. 2024	03.06. 2024	30.09. 2024	09.09. 2024	09.04. 2025	12.02. 2025	20.11. 2024
IŁOŚĆ DNI	7	148	14	7	1	53	-	19	54	116	39	1	9	13

Rozstrzygnięcia, tj. decyzje i postanowienia wprowadzono do POLTAXPlus i do SSP, w terminie od 1 do 148 dni od dnia wydania rozstrzygnięcia (w 6 przypadkach ze zwłoką od 39 do 148 dni).

Dokumenty w systemie powiązано prawidłowo.

Na podstawie przedłożonych do kontroli akt postępowań podatkowych w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przedsiębiorcom, stwierdzono, że Pierwszy Urząd

Skarbowy w Poznaniu zaewidencjonował decyzje z zakresu pomocy de minimis w bazie SHRIMP i przedłożył Sprawozdania, o których mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych, tj. Dz.U. z 2024r. poz. 161 ze zm., w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie.

3. Prawdliwość prowadzonych postępowań o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych:

3.1 Terminowość wydawania rozstrzygnięć

WN. NR SP.	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
WN. DATA ZŁOŻ.	05.02. 2024	13.08. 2024	20.03. 2024	06.08. 2024	30.04. 2024	08.04. 2024	28.08. 2024	28.06. 2024	21.02. 2024	08.03. 2024	08.01. 2024	22.07. 2024	02.10. 2024	01.08. 2024
DEC. DATA WYD.	04.04. 2024	16.12. 2024	22.07. 2024	07.11. 2024	18.06. 2024	16.12. 2024	-	28.08. 2024	10.04. 2024	06.06. 2024	01.08. 2024	08.04. 2025	03.02.2 025	07.11 2024
	ILOŚĆ DNI OD DNIA WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA DO DNIA WYDANIA ROZSTRZYGNIECIA													
	59	125	124	97	49	252	*	61	49	90	206	260	121	137
art. 140 Op.	-	07.10. 2024	16.05. 2024	07.10. 2024	-	06.06. 2024	24.10. 2024	27.08. 2024	-	08.05. 2024	06.03. 2024	23.09. 2024	25.11. 2024	30.09. 2024
						23.07. 2024	30.12. 2024				06.05. 2024	22.11. 2024		
						11.10. 2024	20.02. 2024					24.01. 2025		
												26.03. 2025		

*postępowanie restrukturyzacyjne

Mediana osiągnięta w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Poznaniu na koniec 2024 roku w zakresie miernika: postępowania wszczęte na wniosek podatnika, wyniosła 30 dni (planowana na 2024 r. dla Urzędu wynosiła 31 dni). Natomiast mediana miernika dla IAS w Poznaniu na koniec 2024 r. wyniosła 19 dni.

Z uwagi na stwierdzoną nieprawidłowość w zakresie ewidencjonowania wniosków w POLTAXPlus istnieje wysokie prawdopodobieństwo, iż wskazana wartość miernika nie znajduje odzwierciedlenia w stanie faktycznym.

W trakcie kontroli w oparciu o dane systemowe Wykaz PA.CWP - Wskaźnik czasu trwania postępowań wszczętych na wniosek podatnika ustalono, że średni czas załatwiania zakończonych spraw wynosił 45,25 dni, mediana – 28.

Średni czas trwania postępowań podatkowych objętych próbą wyniósł 115,80 dni - mediana 121; minimum – 49; maksimum – 260.

W 13 badanych sprawach na 14 przyjętych do kontroli, czasookres prowadzenia postępowania podatkowego wynosił od 49 do 260 dni:

- 3 postępowania zakończono w terminie do 2 miesięcy od wszczęcia,
- 3 postępowania zakończono w terminie do 4 miesięcy od wszczęcia,
- 4 postępowania zakończono w terminie do 6 miesięcy od wszczęcia,
- 3 postępowania zakończono w terminie powyżej 6 miesięcy,
- 1 postępowanie w toku, z uwagi na postępowanie restrukturyzacyjne.

Organ podatkowy w każdej z badanych spraw przyjął dwumiesięczny termin do jej załatwienia, tj. termin, o którym mowa w art. 139 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa przewidziany dla sprawy szczególnie skomplikowanej.

1. W 11 sprawach, postępowanie podatkowe prowadzone było powyżej 2 miesięcy. Organ podatkowy w trybie art. 140 § 1 i 2 ustawy Ordynacja podatkowa zawiadomił stronę o niezakończeniu sprawy we właściwym terminie, podał przyczyny niedotrzymania terminu i wskazał nowy termin załatwienia sprawy.

Stwierdzono, że wskazana przyczyna - analiza zgromadzonego materiału - jest ogólnie użytym sformułowaniem i nie odzwierciedla faktycznie dokonywanych lub planowanych przez organ podatkowy czynności, z powodu których wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy. Wskazywanie w postanowieniach niejasnych i powtarzanych w tej samej formule przyczyn niedotrzymania terminu załatwienia sprawy, może spowodować podniesienie przez stronę zarzutu przewlekłości postępowania i złożenie ponaglenia. Takie działanie może również być podstawą zarzutu strony naruszenia art. 121 § 1 Op. (zasada zaufania do organów).

Powyższe stwierdzono w 13 postanowieniach na 18 poddanych kontroli (72 %). W pozostałych 5 postanowieniach Organ szczegółowo odniósł się do przyczyny niezakończenia sprawy wyjaśniając, że postępowanie nie zostanie zakończone w wyznaczonym terminie z uwagi:

- na przekazanie wniosku do Burmistrza, celem zajęcia stanowiska w sprawie,
- na zapewnienie możliwości wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego (art. 200 Op.)

Zgodnie z art. 139 § 1 „Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej”.

Wyjaśnienia w tej sprawie złożył Zastępca Naczelnika Pan Tomasz Minicki, który wyjaśnił, że czas rozpatrywania wniosków w 2024 r. uległ wydłużeniu, co w części przypadków nie było związane ze skomplikowanym charakterem samej sprawy a wynikało z niekorzystnej i skomplikowanej sytuacji kadrowej.

Niezakończenie analizy materiału dowodowego jako przyczyna niedotrzymania terminu załatwienia sprawy wynikającego z art. 140 § 1 Op. nie znajduje odzwierciedlenia w stanie faktycznym, w szczególności w 5 sprawach:

– nr (...), wniosek o ulgę wpłynął 8 kwietnia 2024 r., podjęto czynności po upływie 4 dni od wszczęcia postępowania. Materiał dowodowy zgromadzono 6 czerwca 2024 r. tj. wykaz zaległości wraz z odsetkami, zestawienie dochodów podatnika z podsystemu kontrola, zestawienie danych z deklaracji VAT oraz obwieszczenie o ustaleniu dnia układowego. Analiza ww. dokumentów trwała do 6 czerwca 2024 r. Tego dnia wydano postanowienie w trybie art. 140 Op. o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy do 12 sierpnia 2024 r. z uwagi na niezakończenie analizy materiału dowodowego a następnie 23 lipca 2024 r. kolejne postanowienie w trybie art. 140 Op. o wyznaczeniu nowego terminu do załatwienia sprawy na dzień 14 października 2024 r. z uwagi na analizę materiału dowodowego. W okresie od 6 czerwca 2024 r. do 23 lipca 2024 r. brak jakichkolwiek czynności w sprawie,

– (...), wniosek o ulgę wpłynął 13 sierpnia 2024 r., dnia następnego, dołączono raport: lista zaległości wraz z odsetkami obliczonymi na dzień 13 sierpnia 2024 r. w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych, kolejne dowody w sprawie zgromadzono dopiero 16 września 2024 r., tj. po upływie miesiąca, w zakresie podatku VAT i CIT, tj. wydruki z podsystemu kontrola: zestawienie dochodów z deklaracji podatnika CIT-8 za lata 2018-2023, zestawienie danych z deklaracji VAT, zestawienie danych o sprzedaży z deklaracji VAT, wydruk z Krajowego Rejestru Sądowego. W tym dniu wydano postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowej z tytułu podatku od towarów i usług. Organ w uzasadnieniu postanowienia poinformował, że na dzień wniosku, tj. 13 sierpnia 2024 r. spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu podatku od towarów i usług za styczeń 2024 r. Organ podatkowy posiadał informację pozwalającą na wydanie rozstrzygnięcia w zakresie podatku od towarów i usług już 14 sierpnia 2024 r., tj. w chwili sporządzenia wykazu zaległości, z którego wynikało, że podatnik nie posiada zaległości w tym podatku, zatem mógł wydać rozstrzygnięcie wcześniej niż 16 września 2024 r. 7 października 2024 r. wydano postanowienie w trybie art. 140 Op. o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy z uwagi na niezakończenie analizy materiału dowodowego w zakresie podatku CIT. W okresie od 16 września 2024 r. do 7 października 2024 r. brak jakichkolwiek czynności w sprawie. Decyzja w sprawie wydana 16 grudnia 2024 r.,

– (...), wniosek o ulgę wpłynął 28 sierpnia 2024 r., postanowieniem z 24 października 2024 r. o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy, w trybie art. 140 § 1 i 2 Op. przedłużono postępowanie z uwagi na analizę materiału dowodowego zebranego 13 września 2024 r., tj. wydruk z KRS, wydruki z podsystemu kontrola: zestawienie danych o sprzedaży z deklaracji VAT, zestawienie dochodów CIT-8 za lata 2018-2023, wykaz zaległości wraz z odsetkami. Wyżej wskazane uzasadnienie towarzyszyło kolejnemu postanowieniu z 30 grudnia 2024 r. W dniach od 13 września 2024 r. do 20 lutego 2025 r. brak czynności w sprawie. Po wydaniu postanowienia z 25 lutego 2025 r. o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy w związku z możliwością wypowiedzenia się w sprawie, włączono do akt obwieszczenie (data obwieszczenia 5 marca 2025 r.) o ustaleniu dnia układowego. Sprawa w toku.

– (...), wniosek o ulgę wpłynął 8 stycznia 2024 r., 18 stycznia 2024 r. Strona uzupełniła wniosek o dokumenty. W sprawie 19 stycznia 2024 r. skierowano do podatnika wezwanie w trybie art. 155 i 169 Op. oraz zgromadzono materiał: zestawienie danych z deklaracji VAT, zestawienie danych o sprzedaży, wykaz zaległości z P2B, wydruk z CEiDG a następnie 31

stycznia 2024 r. podatnik złożył pismo, w którym poinformował, że „wnioski wypełnione wraz zebrany materiał dot. poprzedniego wniosku o rozłożenie na raty są aktualne i mogą zostać wykorzystane do wniosku złożonego aktualnie”. Dokumenty potwierdzono za zgodność z oryginałem, włączono do akt postępowania 2 lutego 2024 r. (bez postanowienia). W związku z powyższym 6 marca 2024 r. wystosowano postanowienie w trybie art. 140 § 1 i 2 Op. z uwagi na niezakończenie analizy materiału dowodowego w sprawie. Do momentu wydania kolejnego postanowienia, 6 maja 2024 r. o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy, w aktach zgromadzono dowody w postaci wykazu listy zaległości wraz z odsetkami, data raportu 6 maja 2024 r. W tej sprawie w okresie od 6 marca 2024 r. do 6 maja 2024 r. brak czynności dowodowych uzasadniających konieczność analizy materiału dowodowego jak wskazano w postanowieniu z 6 maja 2024 r.

– (...), wniosek o ulgę wpłynął 8 marca 2024 r. W sprawie 19 marca 2024 r. skierowano do podatnika wezwanie w trybie art. 155 Op. oraz zgromadzono materiał: zestawienie danych z deklaracji VAT, deklaracje VAT, zestawienie danych o sprzedaży, wykaz zaległości z P2B, wydruk z CEiDG. 17 kwietnia 2024 r. wystosowano postanowienie o wyznaczeniu siedmiodniowego terminu do wypowiedzenia się w sprawie w trybie art. 200 Op., które doręczone zostało tego samego dnia. Zatem siedmiodniowy termin upłynął 24 kwietnia 2024 r. Postanowienie w trybie art. 140 Op. z 8 maja 2024 r. wystawiono po upływie terminu wynikającego z art. 200 Op. zatem przedłużenie terminu z tej przyczyny było bezzasadne.

Zauważyć należy, że w wielu sprawach materiał gromadzony pomiędzy postanowieniami w trybie art. 140 Op. był powielany i opierał się na wydrukach z systemów, zmienną była tylko data sporządzenia wydruku, co może świadczyć o pozorowanych czynnościach.

2. W pozostałych trzech sprawach organ podatkowy nie zawiadomił podatnika o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy w myśl art. 140 Ordynacji podatkowej. Przyjęto „z góry” dwumiesięczny termin na załatwienie sprawy.

– (...)

Wniosek wpłynął 5 lutego 2024 r. Zgromadzony materiał w sprawie to wykaz zaległości podatnika, zestawienie dochodów podatnika, sporządzone 8 lutego 2024 r. na podstawie dostępnych baz danych oraz dokumenty złożone przy pierwszym wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego, złożonym 17 lipca 2019 r., których kopie zostały włączone do akt w bieżącym postępowaniu (nie zostały potwierdzone za zgodność z oryginałem i włączone do akt podatkowych Postanowieniem). Analiza ww. dokumentów trwała do 4 kwietnia 2024 r.

Zwrócono się z zapytaniem do Naczelnika, co było przyczyną przedłużającego się postępowania i przyjęcia „z góry” dwumiesięcznego terminu na jej załatwienie.

Do sprawy odniósł się Zastępca Naczelnika Pan Tomasz Minicki informując, że treść wniosku podatnika, złożonego 5 lutego 2024 roku, była wyczerpująca, w tym informacje o wysokości dochodów i wydatków związanych z bieżącym utrzymaniem, które są zbieżne z danymi zawartymi w składanych przez niego zeznaniach. W ocenie organu podatkowego przekazane

przez podatnika informacje były wystarczające do oceny przesłanek ważnego interesu podatnika i interesu publicznego.

Powyższe wyjaśnienia nie wskazują, aby sprawa miała charakter szczególnie skomplikowany, dlatego należy uznać, że jej załatwienie powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca (art. 139 Op.). W przypadku niezakończenia postępowania w wyznaczonym terminie organ powinien zawiadomić stronę, wyznaczając nowy termin oraz wskazując przyczynę zwłoki.

Oceniając terminowość dokonywania czynności procesowych podejmowanych przez organ podatkowy, z uwzględnieniem zasadności ich podejmowania, a tym samym realizacji poszczególnych czynności procesowych, oraz zasady szybkości postępowania, w sposób pozwalający na jak najszybsze jego zakończenie należy uznać, że możliwe było wydanie decyzji we wcześniejszym terminie.

– (...)

Wniosek wpłynął 21 lutego 2024 r. Po upływie miesiąca, tj. 25 marca 2024 r. skierowano do podatnika wezwanie w trybie art. 169 Op. oraz zgromadzono materiał: wykaz zaległości wraz z odsetkami, zestawienie danych z deklaracji, zestawienie danych o sprzedaży oraz wydruk z CEiDG. Pismem z 8 kwietnia 2024 r. podatnik wycofał wniosek o udzielenie ulgi i na tej podstawie wydano rozstrzygnięcie 10 kwietnia 2024 r.

W przedmiotowej sprawie wezwanie do uzupełnienia wniosku zostało wystosowane z istotnym opóźnieniem, co nie tylko wpłynęło na wydłużenie całego postępowania (naruszenie art. 139 Op.), lecz również pozostaje w sprzeczności z zasadą szybkości i sprawności działania organu, o której mowa w art. 125 Op.

– (...)

Wniosek wpłynął 30 kwietnia 2024 r. Pierwsze czynności w sprawie, tj. zawiadomienie w trybie art. 121 i 123 Op. oraz wezwanie w trybie art. 155 i 169 Op. wystosowano do podatnika 15 maja 2024 r. Podatnik uzupełnił wniosek o brakujące dokumenty, 23 maja 2024 r. Organ na tej podstawie wydał decyzję o odroczeniu terminu zapłaty podatku, 18 czerwca 2024 r.

Nieefektywnie wykorzystano czas na podjęcie czynności w trakcie prowadzonego postępowania podatkowego, uwzględniając czasookres jego prowadzenia.

Zauważalna jest praktyka polegająca na przyjęciu „z góry” dwumiesięcznego terminu na załatwienie sprawy. W badanych sprawach wystąpiło zbyt długie analizowanie zgromadzonego materiału dowodowego. W ww. sprawach podatnik nie został poinformowany o niezakończeniu sprawy w terminie miesięcznym, przyczynach niedotrzymania terminu i wyznaczeniu nowego terminu, czym naruszono art. 140 § 1 Ordynacji podatkowej.

Złożone wyjaśnienia Naczelnika dotyczące czasu rozpatrywania wniosków częściowo uzasadniają zaistniałą sytuację, wskazując na dużą liczbę rozpatrywanych spraw oraz niekorzystną i skomplikowaną sytuację kadrową. Jednakże taki wydłużony czas rozpatrywania wniosków świadczy o przewlekłości postępowań, co jest niezgodne z art. 139 Ordynacji podatkowej, który określa terminy załatwiania spraw podatkowych. Przekroczenie tych

terminów narusza zasady prawidłowego i terminowego prowadzenia postępowań administracyjnych, o których mowa między innymi w art. 125 Op.

Postanowienia zostały podpisane przez osoby do tego uprawnione.

4. Gromadzenie i analiza materiału dowodowego oraz ocena kondycji finansowej wnioskodawcy

W badanych sprawach stwierdzono, że Organ podatkowy gromadził i analizował materiał dowodowy poprzez, m.in.

a. sporządzanie wydruków z systemów informatycznych określających:

- właściwość miejscową i rzeczową,
- fakt prowadzenia działalności gospodarczej,
- osiągnięte dochody (zeznania roczne) lub obroty (deklaracje VAT, CIT),
- wysokość zobowiązań podatkowych/zaległości podatkowych wnioskodawcy,

b. wzywanie wnioskodawcy do:

- usunięcia braków formalnych wniosku w trybie art. 169 § 1 i 4 ustawy Op., na przykład poprzez określenie, jakiego rodzaju pomocy dotyczy wniosek, przekazanie informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis (formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis),
- złożenia wyjaśnień i/lub dostarczenia dokumentów w trybie art. 155 ustawy Op., na przykład oświadczenia o nieruchomościach i prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, i rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego ORD-HZ, oświadczenia o stanie majątkowym wraz z dokumentami potwierdzającymi dane zawarte w ww. oświadczeniu, złożenia dokumentów potwierdzających wysokość wszystkich miesięcznie ponoszonych wydatków na utrzymanie,

c. sporządzanie wydruków z CEiDG i KRS,

d. zestawienie decyzji ratalnych,

e. harmonogram płatności zobowiązań rozłożonych na raty,

f. w sprawach dotyczących spadków i darowizn, postanowienia w sprawie zajęcia stanowiska w trybie art. 209 § 1 Ordynacji podatkowej jako jednej z niezbędnych przesłanek do udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego.

Na podstawie przedłożonych do kontroli spraw, w których podjęto pozytywne rozstrzygnięcie, w stosunku do przedsiębiorców ubiegających się o pomoc de minimis, Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu dokonywał oceny wniosku pod kątem wyłączeń, wynikających z rozporządzenia Komisji Europejskiej nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE z dnia 24 grudnia 2013 r. nr L 352/1) i dokonywał analizy wniosków przedsiębiorców w oparciu o generalne przesłanki występowania pomocy publicznej zawarte w art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C115/47 z dnia 9 maja 2008 r.), w tym dotyczące reguł wpływu udzielonej pomocy na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi, jak również zakłócenia konkurencji oraz analizy

posiadanych danych pod kątem sytuacji ekonomicznej, przyczyn powstania długu podatkowego i przeszkód w jego realizacji, oceny kondycji ekonomiczno-finansowej.

Ww. elementy zostały przywołane w uzasadnieniu decyzji.

W sprawie (...) zmieniono decyzję z (...) 2023 r. nr (...), w części dotyczącej ostatniej raty i udzielono dalszych rat na zapłatę podatku od spadków i darowizn opierając się min. na postanowieniu z (...) 2019 r., nr (...) Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik, który wyraził zgodę na rozłożenie na raty zobowiązania w podatku od spadków i darowizn, zgodnie z żądaniem podatnika w pierwotnym wniosku z 17 lipca 2019 r. oraz dokumentach zebranych w postępowaniu zakończonym ww. decyzją ratalną.

Z wyjaśnień kontrolowanej jednostki wynika, że w ocenie organu podatkowego przekazane przez podatnika informacje były wystarczające do oceny przesłanek ważnego interesu podatnika i interesu publicznego, co znalazło swój wyraz w uzasadnieniu decyzji kończącej postępowanie podatkowe. Burmistrz w żaden sposób nie ograniczył czasu trwania ewentualnego układu ratalnego. Postanowienie Burmistrza upoważniało Naczelnika do udzielenia podatnikowi 125 rat. Ponieważ ograniczenie liczby przyznanych podatnikowi jednorazowo rat było ostatecznie decyzją Naczelnika, to jedynie w gestii Naczelnika leżała analiza aktualnej sytuacji podatnika w czasie rozpatrywania jego kolejnych wniosków i ocena, czy konieczne jest ponowne wystąpienie do Burmistrza o zajęcie stanowiska.

Nie uwzględniono wyjaśnień Naczelnika z uwagi na fakt, że przedłożona dokumentacja w sprawie, nie potwierdza przeprowadzenia rzetelnej analizy pozwalającej na stwierdzenie, iż sytuacja materialna podatnika nie uległa zmianie. Swoje stanowisko w tej kwestii organ podatkowy oparł wyłącznie na oświadczeniu podatnika i dowodzie w postaci raportu: zestawienia dochodów podatnika. W uzasadnieniu decyzji, w akapicie przesłanki udzielenia ulg w spłacie wyartykułowano, że „organy podatkowe przy rozpatrywaniu wniosku o udzielenie ulgi mają obowiązek brać pod uwagę sytuację, w jakiej wnioskodawca znajduje się w chwili, gdy podejmowana jest decyzja, zatem organ podatkowy zobowiązany jest do dokonania analizy sytuacji finansowo-materialnej strony”. Ponadto wyrażone w postanowieniu z (...) 2019 r. stanowisko Burmistrza Miasta i Gminy Kórnik w sprawie pierwotnego podania strony, 5 lat później mogło być nieaktualne (np. z powodu zmiany okoliczności faktycznych znanej wierzycielowi). Zatem przed wydaniem decyzji z dnia 4 kwietnia 2024 r. nr (...) Organ miał obowiązek na podstawie art. 209 Op. wystąpić do jednostki samorządu terytorialnego o zajęcie stanowiska w sprawie.

W sprawie (...) zmieniono decyzję nr (...) z 24 października 2023 r. w części dotyczącej ostatniej raty z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT-36) za 2022 r.

Wniosek podatnika był umotywowany konkretnymi zdarzeniami, które mają wpływ na osłabienie kondycji finansowej wnioskodawcy, w tym m.in. koniecznością zapłaty odszkodowania w kwocie 120 tyś. zł. W aktach sprawy brak jest natomiast dowodów potwierdzających ww. okoliczność podniesioną w podaniu.

Z wyjaśnień kontrolowanej jednostki wynika, że: „w analizowanej sprawie organ podatkowy nie miał podstaw, żeby nie dać wiary oświadczeniu podatkniczki, tym bardziej, że fakt wydania orzeczenia został pośrednio potwierdzony wyrokiem o odrzuceniu apelacji. W ocenie organu

podatkowego również sama treść uzasadnienia orzeczenia nie była istotna dla rozstrzygnięcia sprawy. Podkreślić przy tym należy, że wnioskodawczynie wskazała szereg innych okoliczności, które stanowiły przesłanki dla pozytywnego rozpatrzenia wniosku”.

Nie uwzględniono powyższych wyjaśnień. Argumentacja kontrolowanej jednostki, że treść uzasadnienia orzeczenia nie była istotna dla rozstrzygnięcia sprawy oraz że wnioskodawczynie wykazała szereg innych okoliczności, świadczy o rozbieżności w ocenie znaczenia poszczególnych dowodów przez organ podatkowy na różnych etapach postępowania. W szczególności należy zauważyć, że w rozstrzygnięciu z dnia 22 lipca 2024 r., nr (...), wprost wskazano, iż jednym z argumentów przemawiających za zmianą decyzji – w części dotyczącej ostatniej raty – było właśnie uzasadnienie wniosku podatnika, którego elementem było odniesienie się do treści orzeczenia sądu.

W konsekwencji, twierdzenie organu o braku znaczenia treści uzasadnienia orzeczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje w sprzeczności z uprzednią oceną materiału dowodowego, co może budzić wątpliwości co do jednolitości i spójności argumentacji organu podatkowego.

Ponadto w toku postępowania organ ma obowiązek przestrzegać zasad postępowania, w tym określonej w art. 122 Op. zasady prawdy obiektywnej. Ta zaś obliuguje organ podatkowy do weryfikowania istotnych informacji przekazanych przez stronę ubiegającą się o ulgę w spłacie. Oznacza to, że w aktach sprawy powinien znajdować się dowód, na który powołuje się strona, a w decyzji - także organ podatkowy (art. 187 § 1 Op.).

Podkreślenia wymaga, że z zamieszczonego w aktach sprawy dowodu w postaci kopii sentencji wyroku Sądu z dnia 29 grudnia 2023 r. o oddaleniu apelacji, nie wynikają okoliczności, które Organ wziął pod uwagę podejmując rozstrzygnięcie w badanej sprawie (w dokumencie nie wskazano, że Strona jest zobowiązana do zapłaty odszkodowania w kwocie 120 tys. zł).

Mimo powyższej nieprawidłowości nie stwierdzono, by zebrany w badanej sprawie materiał dowodowy był niewystarczający do przyznania ulgi w spłacie zaległości podatkowej. Jak słusznie wskazał Naczelnik Urzędu, w sprawie wystąpiły także inne okoliczności uzasadniające uwzględnienie wniosku strony.

Zauważyć należy, że w przeważającej części zgromadzony materiał, wykorzystywany do badania sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy, opierał się o raporty i analizy sporządzone z systemu (...). 30 kwietnia 2024 r. Departament Nadzoru nad Kontrolami w sprawie aktualizacji modułu KONTROLA w systemie PoltaxPlus w zakresie wykonywania raportów i analiz poinformował, iż nie będą one aktualizowane. Moduł KONTROLA jest dostępny i utrzymywany tylko w zakresie przeglądania danych o wprowadzonych kontrolach podatkowych.

Organ dysponuje szeregiem narzędzi umożliwiających weryfikację konkretnych zdarzeń.

Reasumując, przeprowadzona analiza spraw ujawniła, że materiał zgromadzony w aktach objętych kontrolą był wystarczający do udzielania ulg lub do zakończenia postępowania w inny sposób.

W trakcie badania powyższego zagadnienia stwierdzono:

- a) Oświadczenie o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego (ORD-HZ),
- w 11 sprawach na 14 badanych do wnoszonych wniosków o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dołączone były oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego (ORD-HZ) lub oświadczenia te złożono na wystosowane przez organ podatkowy wezwanie w trybie art. 155 § 1 w zw. z art. 187 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. O.p. do przedłożenia dokumentów, które mogą stanowić dowód przy rozpatrywaniu sprawy, tj. (ORD-HZ).

W pozostałych 3 z 14 badanych spraw nie złożono ORD-HZ (...) zakończona decyzją umarzającą jako bezprzedmiotowe postępowanie z uwagi na wycofanie przez stronę wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania; sprawa nr (...) zakończona decyzją o odmowie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowych oraz o umorzeniu postępowania w części dot. należności, która wygasła wskutek zapłaty; sprawa nr (...) zakończona decyzją o odroczeniu terminu zapłaty podatku na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego. Podatnik pomimo wezwania w trybie art. 155 Op. nie złożył oświadczenia. Organ wydał rozstrzygnięcie na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego).

- b) Oświadczenie o stanie majątkowym osoby fizycznej prowadzącej/ nieprowadzącej działalności gospodarczej/osoby prawnej
- w 12 sprawach na 14 badanych do wnoszonych wniosków o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dołączone były oświadczenia o stanie majątkowym osoby fizycznej prowadzącej/nieprowadzącej działalności gospodarczej, osoby prawnej lub oświadczenia te złożono na wystosowane przez organ podatkowy wezwanie w trybie art. 155 OP.

W pozostałych 2 sprawach umorzono postępowanie:

- w sprawie nr (...) na podstawie art. 208 § 2 Op. z uwagi na wycofanie wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania podatkowego,
- w sprawie nr (...) na podstawie art. 208 § 1 Op. z uwagi na zapłatę w drodze egzekucji zaległości objętej wnioskiem.

- c) Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis

- w 5 sprawach na 6 badanych do wnoszonych wniosków przez przedsiębiorcę dołączony był formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis.

W 1 sprawie nr (...) złożono formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis na wystosowane przez organ podatkowy wezwanie w trybie art. 169 § 1 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Op.

W wystosowanych do podatników wezwaniach w trybie art. 169 § 1 Op. wyznaczono termin 7 dni od dnia doręczenia wezwania na dokonanie czynności. Poinformowano, iż

niedopełnienie obowiązków, o których mowa w wezwaniu w wyznaczonym terminie spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia.

W toku weryfikacji dokumentów, o których mowa w pkt a), b) i c) przy ubieganiu się o uzyskanie ulgi podatkowej stwierdzono:

- w wezwaniach w trybie art. 169 § 1 ustawy Op. powołano pełną podstawę prawną, tj. art. 37 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 37 ust. 7 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 702 ze zm.),
- w wezwaniach w trybie art. 155 § 1 ustawy Op. powołano pełną podstawę prawną uzasadniającą wezwanie do złożenia oświadczenia o nieruchomościach oraz prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem hipoteki przymusowej, i rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych, które mogą być przedmiotem zastawu skarbowego, tj. art. 39 § 1 ustawy Op. oraz pouczone wezwanego o przysługującym mu prawie do odmowy złożenia ww. dokumentów, a także uprzedzono o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, co wynika z dyspozycji zawartej w art. 39 § 4 ustawy Op.,

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2024 r. opłata prolongacyjna została naliczona zgodnie i na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 703).

5. Przestrzeganie przepisów prawa, w tym formalna poprawność wydanych rozstrzygnięć

a) w 13 na 14 szczegółowo badanych sprawach objętych próbą, w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, Organ podatkowy informował podatnika o przysługujących mu prawach wynikających z art. 121 § 2 i art. 123 § 1 Op.

W 1 sprawie nr (...) organ podatkowy nie poinformował podatnika o przysługujących mu prawach wynikających z art. 123 § 1 oraz art. 121 § 2 z uwagi na wycofanie wniosku przez stronę i w konsekwencji umorzenie postępowania w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania.

Wyjaśnienia w tej sprawie złożyła kierownik referatu „(...) zgodnie z przyjętymi zasadami organ podatkowy skierował do wnioskodawcy jedynie wezwanie do uzupełnienia wniosku. W efekcie podatnik złożył pismo, w którym wycofał wcześniej złożony wniosek, rezygnując tym samym z żądania rozpatrzenia sprawy i przeprowadzenia postępowania w tym zakresie. W tej sytuacji organ podatkowy był zobligowany do wydania rozstrzygnięcia o charakterze formalnym, kończącego sprawę. Na tym etapie, dodatkowe zawiadamianie podatnika o ewentualnie przysługujących mu prawach podczas trwania postępowania, które i tak nie będzie prowadzone, było w ocenie organu podatkowego bezcelowe. Przysługujące stronie, po zakończeniu sprawy, uprawnienia zostały wskazane w pouczeniu zawartym w wydanym rozstrzygnięciu”.

W myśl art. 121 § 2 Op. Organy podatkowe w postępowaniu podatkowym obowiązane są udzielać niezbędnych informacji i wyjaśnień o przepisach prawa podatkowego pozostających w związku z przedmiotem tego postępowania i art. 123 § 1 Op. Organy

podatkowe obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Wezwanie do usunięcia braków formalnych powinno zawierać pouczenie o przysługującym Stronie prawie wynikającym z art. 121 § 2 oraz z art. 123 § 1 Op. Organ kierując wezwaniem do uzupełnienia wniosku nie posiadał informacji, że strona wycofa przedmiotowy wniosek, zatem powinien poinformować ją o przysługujących w toku postępowania uprawnieniach. Powyższe mogło zostać wysłane jednocześnie z wezwaniem do uzupełnienia.

b) w 2 na 14 szczegółowo badanych sprawach, tj. (...) i (...) zapewniono stronie czynny udział w postępowaniu oraz umożliwiono wypowiedzenie się w sprawie zebranego materiału dowodowego w oparciu o art. 200 § 1 ustawy Op.

W 6 na 14 szczegółowo badanych sprawach, Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu mimo, że nie wydał rozstrzygnięć w całości uwzględniających wnioski strony, nie wyznaczył terminu do wypowiedzenia się w oparciu o art. 200 Op.

1. (...)

Naczelnik udzielił ulgi w spłacie, udzielając 6 rat. Spółka zaproponowała spłatę zadłużenia w 12 miesięcznych ratach począwszy od sierpnia 2024 r.

2. (...)

Naczelnik udzielił ulgi w spłacie, udzielając 11 rat w wysokości 15.000 zł. 12 rata wyniosła 52 626,91 zł. Wnioskodawca zaproponował spłatę zadłużenia w wysokości 10.000 zł – 15.000 zł.

3. (...)

Naczelnik udzielił ulgi w spłacie, udzielając 15 rat w wysokości 5 000 zł, 16 rata wyniosła 5 523 zł. Wnioskodawca zaproponował spłatę zadłużenia w 14 miesięcznych ratach, każda w wysokości 5000 zł oraz 15-tej raty w wysokości 2887 zł.

4. (...)

Naczelnik udzielił ulgi w spłacie, udzielając 6 rat w wysokości 50.000 zł, 7 rata wyniosła 14 843,00 zł. Podatnik zaproponował spłatę zaległości w 6 ratach w wysokości 50.000 zł.

5. (...)

Naczelnik udzielił ulgi w spłacie, udzielając 11 rat w wysokości 500 zł, 12 rata 26.665,38 zł. Podatnik zaproponował wysokość raty 500 zł.

6. (...)

Naczelnik zmienił decyzję w części dotyczącej ostatniej raty, udzielając 12 dalszych rat w wysokości 800 zł, 13 rata wyniosła 26 014,00 zł. Podatnik zaproponował kontynuację spłaty zaległości w ratach o dotychczasowej wysokości 800 zł miesięcznie.

18 września 2025 r. Kierownik (...) i Zastępcę Naczelnika udzielili wyjaśnień argumentując, że „(...) uwzględnienie w całości wniosku oznacza, że żądanie zawarte we wniosku zostało w całości uznane za zasadne przez organ podatkowy, a co za tym idzie, zapadła decyzja zgodna

z oczekiwaniami podatnika, który złożył wniosek i otrzymuje on pozytywne rozstrzygnięcie, w którym jego żądanie zostało zaakceptowane. Tym samym nieuwzględnienie w całości wniosku oznaczałoby w praktyce, że organ podatkowy zakwestionował zasadność żądania podatnika w jakiejś części, w tym zakresie nie zaakceptował wniosku i znalazło to swój wyraz w wydanym rozstrzygnięciu (...).”.

Kierownictwo Urzędu przedstawiło przesłanki, którymi kierowali się podejmując decyzje co do wysokości i liczby wnioskowanych rat, nie wykazali natomiast, że liczba udzielonych rat zgodna jest z wolą Wnioskodawcy. Organ podatkowy nie może domniemywać o co wnosi Strona w przypadku gdy Wnioskodawca nie sprecyzował liczby rat, o które wnioskuje lub wskazał inną ilość rat niż ta, która widnieje w rozstrzygnięciu. Zatem, Organ podatkowy powinien przed wydaniem decyzji wydać postanowienie w trybie art. 200 § 1 Op.

Istotne jest to, iż w razie wątpliwości, co do zakresu wniosku, sprecyzowanie żądania należy do strony (wnioskodawcy), a nie do organu administracji, który w najmniejszym stopniu nie może dowolnie interpretować żądań wnioskodawcy.

W ramach przeprowadzanej kontroli instytucjonalnej nie zakwestionowano zasadności wydanych decyzji o rozłożeniu zaległości podatkowej na raty, niemniej w przypadku, gdy organ samodzielnie ustala liczbę rat lub wprowadza zmiany w rozstrzygnięciu, które nie zostały wskazane przez podatnika, istnieje obowiązek zawiadomienia strony o prawach przysługujących na podstawie art. 200 Ordynacji podatkowej.

W 1 z 14 badanych spraw organ podatkowy nie zapewnił stronie czynnego udziału, w tym nie umożliwił stronie przed wydaniem decyzji wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań z uwagi na wycofanie wniosku przez Stronę i w konsekwencji umorzenie postępowania w sprawie nr (...).

W 1 sprawie postępowanie jest w toku.

W 4 sprawach, tj. (...), (...), (...), (...) w związku z faktem wydania decyzji w całości uwzględniającej wniosek strony, zgodnie z art. 123 § 2 i art. 200 § 2 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa, Naczelnik Urzędu Skarbowego odstąpił od zasady zapewnienia stronie czynnego udziału w każdym stadium postępowania i umożliwienia stronie przed wydaniem decyzji wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

W wyżej opisanych sprawach organ administracji publicznej obowiązany jest utrwalić w aktach sprawy, tj. w decyzji, przyczyny odstąpienia od opisanej wyżej zasady.

Powyższe stanowi uchybienie.

Wyjaśnienia w tej sprawie złożył Naczelnik Urzędu, informując, że w obecnie wydawanych decyzjach uzasadnienie takie jest już zawarte.

Dokonana w toku kontroli analiza wykazała, że badane decyzje/postanowienia wydane przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu w zakresie wymogów określonych w art. 210 § 1 i 217 § 1 Op. zawierały elementy wymienione w powołanych przepisach.

Zgodnie z art. 5 ust.3, 3c i 4 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, podmioty udzielające pomocy wydają beneficjentowi pomocy zaświadczenie

stwierdzające, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis. Zaświadczenia, o których mowa były wydawane z urzędu, a forma i treść oraz terminy lub sposób ich wydawania spełniały wymogi określone w drodze rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy w rolnictwie lub rybołówstwie.

W trakcie kontroli ustalono, że w przypadkach, w których udzielono pomocy de minimis w aktach sprawy znajdowała się kopia wydanego przez Naczelnika Urzędu zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis stosownie do § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1546), w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie, a w przypadkach niedotrzymania przez wnioskodawcę terminu płatności podatku/zaległości podatkowej określonego w decyzji o odroczeniu terminu płatności/rozłożeniu na raty zapłaty - korekta zaświadczenia o uzyskanej pomocy de minimis.

Nie stwierdzono przypadków wydania zaświadczeń o pomocy de minimis w terminie późniejszym niż dzień wydania decyzji, na podstawie której udzielona została pomoc de minimis, co ocenia się pozytywnie.

Wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis wydane zostały zgodnie z wzorem określonym ww. rozporządzeniem i podpisane przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu.

Działalność Urzędu Skarbowego w powyższym zakresie należy ocenić pozytywnie.

6. Uprawnienia do systemów informatycznych urzędu

Zagadnienie zbadano w oparciu o przekazany Raport 10 „Raport o uprawnieniach i rolach użytkowników” i „Wykaz uprawnień użytkownika w aplikacjach” wybranych pracowników, tj.(...), (...), (...), (...), (...), (...),(...),(...), (...).

Ustalono, że wytypowani pracownicy komórki SEW do realizacji nałożonych zadań korzystają, w szczególności z następujących aplikacji, systemów (...), (...), (...), (...), (...) – podstawowe uprawnienia do przeglądania, (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...).

Pracownicy posiadają przydzielone uprawnienia zgodnie z charakterem pełnionych obowiązków na zajmowanym stanowisku.

Ponadto w toku kontroli ustalono, że po ustaniu stosunku pracy kierownika (...) i pracownika(...), nastąpiło niezwłoczne odebranie uprawnień.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Niemniej zauważyć należy, że wśród priorytetów dla podległych urzędów na 2024 rok widnieje temat: „Uprawnienia do systemów informatycznych”. Kontrola funkcjonalna w tym zakresie powinna być realizowana nie rzadziej niż raz na pół roku. Przedłożona dokumentacja w tym zakresie tj. informacja z przeprowadzonej kontroli dot. II kwartału 2024 r. i sporządzona została 28 czerwca 2024 r.

7. Aktualność i prawidłowość wystawiania upoważnień przez Naczelnika

Kontroli poddano upoważnienie udzielone Pani (...), Pani (...) oraz (...), które w okresie objętym kontrolą podpisywały dokumenty przedłożone w toku kontroli.

Rejestr upoważnień i pełnomocnictw za 2023 r. prowadzony był wersji papierowej, w 2024 r. w wersji elektronicznej. Rejestry zostały przekazane drogą elektroniczną.

Na podstawie zapisów rejestru stwierdzono, że okazane kontrolującej upoważnienia zostały odnotowane w rejestrze udzielonych upoważnień.

1. (...) w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Poznaniu.

Upoważnienie, nr (...) z 12 stycznia 2023 r. wystawione przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu (...) funkcję Naczelnika od 01.02.2022 r. do 31.08.2024 r. do podpisywania w imieniu Naczelnika pism i dokumentów w sprawach z zakresu bezpośrednio nadzorowanej komórki organizacyjnej, niezastrzeżonych do podpisu innych osób, w szczególności:

- decyzji i postanowień, w których zobowiązanie lub inny przedmiot sprawy nie przekracza 30.000 zł, z wyłączeniem decyzji o umorzeniu zaległości,
- decyzji i postanowień o umorzeniu postępowania na wniosek strony,
- postanowień o pozostawieniu sprawy bez rozpatrzenia,
- postanowień wydanych w trybie art. 140 Op. i art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach trwających nie dłużej niż 6 miesięcy,
- zaświadczeń o udzielonej pomocy publicznej,
- pism kierowanych do podatników, płatników, urzędów skarbowych, zakładów ubezpieczeń społecznych, jednostek samorządu terytorialnego, komorników sądowych, syndyków i doradców restrukturyzacyjnych, i innych (...).

2. (...) w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Poznaniu.

Upoważnienie nr (...) z 12 stycznia 2023 r. wystawione przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu (...) do podpisywania w imieniu Naczelnika pism i dokumentów w sprawach z zakresu bezpośrednio nadzorowanej komórki organizacyjnej, niezastrzeżonych do podpisu innych osób, w szczególności:

- decyzji i postanowień, w których zobowiązanie lub inny przedmiot sprawy nie przekracza 15.000 zł, z wyłączeniem decyzji o umorzeniu zaległości,
- decyzji i postanowień o umorzeniu postępowania na wniosek strony,
- postanowień o pozostawieniu sprawy bez rozpatrzenia,
- zaświadczeń o udzielonej pomocy publicznej,
- pism kierowanych do podatników, płatników, urzędów skarbowych, zakładów ubezpieczeń społecznych, jednostek samorządu terytorialnego, komorników sądowych, syndyków i doradców restrukturyzacyjnych, i innych (...).

3. (...)

Upoważnienie, nr (...) z 18 stycznia 2023 r. wystawione przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu Ewę Link Petrykowską do podpisywania w imieniu Naczelnika pism i

dokumentów w sprawach z zakresu Drugiego Referatu Spraw Wierzyielskich SEW2, niezastrzeżonych do podpisu innych osób, w szczególności:

- wezwań, pism kierowanych do strony w postępowaniu podatkowym,
- postanowień kierowanych w trybie art. 200 ustawy Ordynacja podatkowa.

W wyniku analizy udzielonych upoważnień oraz przedłożonych w toku kontroli dokumentów, stwierdzono, że:

- osoby podpisujące przedłożone do kontroli dokumenty posiadały stosowne upoważnienie Naczelnika do wykonywania tego rodzaju czynności,
- upoważnienia zostały podpisane przez Naczelnika Urzędu Skarbowego,
- upoważnienia zostały wydane w oparciu o prawidłową podstawę prawną,
- na upoważnieniach znajdują się podpisy pracowników wraz z datą o przyjęciu dokumentu do wiadomości i stosowania,
- upoważnienia zostały odnotowane w Rejestrze upoważnień i pełnomocnictw.

Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie wydawanych upoważnień.

8. Realizacja kontroli funkcjonalnych w obszarze działania Urzędu objętego zakresem niniejszej kontroli

W piśmie nr (...) z 25 marca 2024 r. kierownictwo Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu określiło priorytety kontroli funkcjonalnej do uwzględnienia w ramach wykonywania tej kontroli przez osoby zobowiązane w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego. Ustalone na 2024 r. priorytety dotyczyły tematów obarczonych najważniejszymi ryzykami, wpływającymi na osiągnięcie celów i realizację zadań.

Zagadnienie – Prawidłowość udzielania ulg w spłacie zobowiązań nie zostało zawarte w priorytetach wskazanych przez kierownictwo Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do kontroli funkcjonalnej w 2024 r. w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego i Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu.

Zasady realizacji czynności kontroli funkcjonalnej w urzędach skarbowych podległych Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu, określone zostały w dokumencie zatytułowanym „Procedura kontroli funkcjonalnej” stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. (zmiany do zarządzenia – określone w Zarządzeniach Nr 24/2019 z dnia 25 marca 2019 r., Nr 59/2019 z dnia 27 maja 2019 r., Nr 63/2020 z dnia 17 lipca 2020 r., Nr 211/2021 z dnia 25 listopada 2021 r., Nr 247/2022 z dnia 30 grudnia 2022 r.). Zgodnie z dyspozycją zawartą w § 13 „Procedury kontroli funkcjonalnej” – komórka ds. kontroli wewnętrznej w dokumentach pokontrolnych, sporządzanych w wyniku przeprowadzonych kontroli wewnętrznych, zawiera ocenę kontroli funkcjonalnej, przeprowadzonych w kontrolowanej jednostce w odniesieniu do obszaru objętego kontrolą wewnętrzną.

Wg zapisów powołanej procedury kontrola funkcjonalna winna być dokonywana z uwzględnieniem specyfiki zadań realizowanych przez daną komórkę organizacyjną. W komórkach organizacyjnych urzędu winien być określony podstawowy zakres i minimalna

częstotliwość wykonywanych czynności w ramach kontroli funkcjonalnej, uwzględniające zidentyfikowane ryzyka wystąpienia nieprawidłowości.

W Rejestrze Ryzyk Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu na 2024 r. zostały zdefiniowane ryzyka związane z tematem kontroli, tj.:

1. Obszar: Pobór i egzekucja

- udzielanie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych powodujące przesunięcie terminu płatności i brak wpływów w okresie sprawozdawczym – (niski).

2. Obszar: Orzecznictwo

- „korupcja” – przekroczenie uprawnień /niedopełnienie obowiązków w zakresie określonym we wniosku strony np. udzielania ulg w spłacie zobowiązań publicznoprawnych w związku z czynem korupcyjnym – (niski),
- przedłużanie postępowania z uwagi na konieczność uzupełnienia materiału dowodowego niezbędnego dla rozstrzygnięcia wniosku, również w sytuacjach biernej postawy strony tego postępowania lub braku jej dobrej woli – (średni),
- przedłużanie postępowania w związku ze wzrostem obciążenia pracą pracowników prowadzących postępowania – (średni),
- ”masowy” wpływ wniosków stanowiących szeroko pojętą pomoc przedsiębiorcom, uznawanych w dobie pandemii za priorytetowe tj. dot. ulg w spłacie zobowiązań podatkowych (odroczenia, umorzenia, lub rozłożenia na raty zaległości podatkowych), ograniczenie poboru zaliczek na podatek dochodowy, wniosków o uwolnienie środków z rachunku VAT (split payment) oraz wniosków o stwierdzenie nadpłaty we wszystkich podatkach - (średni).

W planie kontroli funkcjonalnej na 2024 r. w zakresie kontrolowanej tematyki: „Prawidłowość udzielania ulg w spłacie zobowiązań”, ujęto kontrolę funkcjonalną w tematach odpowiadających określonym ryzykom w Arkuszu identyfikacji/aktualizacji ryzyka na 2024 r. związanych z kontrolowanym obszarem, tj.

- 1) Monitorowanie realizacji decyzji o udzielaniu ulg w spłacie (wygaszanie rat, odroczeń) i wnioskowania o podjęcie zawieszonych postępowań egzekucyjnych (I, II, III, IV),
- 2) Monitorowanie wniosków o udzielenie pomocy przedsiębiorcom – w zakresie ilości wniosków, działań podejmowanych w celu sprawnej obsługi wniosków (II kwartał),
- 3) Zasadność rozstrzygnięć, podstawy prawne, kompletność materiału dowodowego, przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków (w zakresie określonym we wniosku) – wpływ na czas trwania postępowania (IV kwartał),
- 4) Zasadność przedłużania postępowania z uwagi na konieczność uzupełniania materiału dowodowego oraz obciążenie pracą pracowników prowadzących postępowania (II i IV kwartał).

Zgodnie z wymaganiami dotyczącymi zadań, dla których poziom ryzyka został sklasyfikowany jako średni, przeprowadzono kontrolę funkcjonalną w wymaganym półrocznym cyklu. W

wyniku jej przeprowadzenia nie stwierdzono nieprawidłowości. Niemniej jednak, w ramach zaleceń wskazano na potrzebę bieżącej analizy terminowej realizacji wpłat rat przez podatników.

Z przedstawionych dokumentów wynika, że w próbie kontroli instytucjonalnej nie znalazły się sprawy objęte kontrolą funkcjonalną.

Dla wszystkich urzędów i komórek organizacyjnych IAS w Poznaniu został zdefiniowany wspólny priorytet do kontroli funkcjonalnej na 2024 r., tj. uprawnienia do systemów informatycznych.

W zakresie realizacji procesu zarządzania uprawnieniami do systemów informatycznych konieczne jest przeprowadzanie kontroli (minimum raz na pół roku) przez kierujących komórkami w zakresie przydzielania uprawnień do systemów informatycznych i nadanych upoważnień. Powyższe wynika z Procedury zarządzania uprawnieniami do systemów informatycznych stanowiącej załącznik nr 1 do Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi (Zarządzenie nr 127/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 28 września 2018 r. w sprawie wykorzystania systemu Qasystent do realizacji procesu zarządzania uprawnieniami do systemów informatycznych funkcjonujących w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu i podległych urzędach, zmienione Zarządzeniem nr 58/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 27 maja 2019 r.) oraz Zarządzenia Nr 250/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji i polityki bezpieczeństwa w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu.

W tym zakresie przeprowadzono kontrole funkcjonalne w zakresie weryfikacji nadanych uprawnień do systemów informatycznych w II i IV kwartale 2024 r. Jak wynika z przedłożonych informacji o przeprowadzeniu kontroli funkcjonalnej za II i IV kwartał 2024 r., weryfikowano uprawnienia pracowników i kierownika Drugiego Referatu Spraw Wierzycielskich. Nie wydano zaleceń.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia w trakcie kontroli instytucjonalnej w zakresie udzielania ulg należy dokonać przeglądu i aktualizacji ryzyk.

9. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

Na podstawie informacji pozyskanej pismem nr (...) z 24 kwietnia 2025 roku na podstawie danych, wpływających z podległych jednostek ustalono, że nie prowadzono kontroli zewnętrznej związanej z tematem: „Prawidłowość udzielania ulg w spłacie zobowiązań”.

10. Informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków

W trakcie kontroli ustalono, że na tablicy ogłoszeń w Zespole Jednostek Skarbowych znajduje

się informacja dotycząca składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków.

Zestawienie nieprawidłowości (punkty 1-6) i uchybień (punkty 7-11) stwierdzonych w toku niniejszej kontroli:

1. Naruszenie zasady szybkości działania, wyrażonej w art. 125 Ordynacji podatkowej (przyjęcie we wszystkich badanych sprawach „z góry” dwumiesięcznego terminu na załatwienie sprawy, przewlekłe prowadzenie postępowania podatkowego, występowanie działań pozorowanych, znaczne przerwy pomiędzy podejmowanymi czynnościami, długość prowadzonego postępowania podatkowego nie ma odzwierciedlenia w zebranych materiale dowodowym).
2. W 3 sprawach podatnik nie został poinformowany o niezakończonym w terminie, przyczynach niedotrzymania terminu i wyznaczeniu nowego terminu zakończenia postępowania, czym naruszono art. 140 § 1 Ordynacji podatkowej,
3. W sprawach, w których dopełniono obowiązku zawiadomienia strony o niezakończonym w terminie, jako przyczynę niedotrzymania terminu Organ podatkowy wskazał z reguły analizę zgromadzonego materiału, co nie odzwierciedla faktycznie dokonywanych przez organ podatkowy czynności, z powodu których wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy.
4. W 1 sprawie naruszono art. 122 § 1, w zw. z art. 187 § 1 Op. (nie wezwano strony do przedstawienia dowodu, potwierdzającego okoliczności podniesione we wniosku o ulgę w spłacie, które to okoliczności Organ uwzględnił podejmując rozstrzygnięcie w sprawie (opisał w uzasadnieniu decyzji).
5. W 1 sprawie, dotyczącej zmiany decyzji ostatecznej, w toku postępowania nie uzyskano aktualnego stanowiska właściwego Organu w zakresie złożonego wniosku, czym naruszono art. 209 § 1 Op., w związku z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego /t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 356/, w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie (stanowisko organu samorządu terytorialnego jest sprzed 5 lat – uzyskano je w sprawie pierwotnego wniosku strony o ulgę w spłacie zaległości podatkowej).
6. W 6 sprawach, mimo obowiązku wynikającego z art. 200 § 1 Op., Organ przed wydaniem decyzji nie wyznaczył stronie 7-dniowego terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego.
7. W 2 sprawach nie wydano postanowienia o włączeniu do akt sprawy jako dowodu, kopii dokumentów w zgromadzonych, prowadzonych wcześniej wobec strony postępowaniach; w 1 z 2 spraw nie potwierdzono za zgodność z oryginałem włączonych do akt kopii.
8. Brak utrwalenia w decyzjach przyczyn odstąpienia w sprawie od zasady wynikającej z treści art. 200 Op.
9. Niezaewidencjonowanie w systemie PoltaxPlus, wszystkich wniosków o ulgę, które wpłynęły w 2024 r. (na dzień wszczęcia kontroli, tj. 7 maja 2025 r.).

10. Nieterminowe i nieprawidłowe wprowadzanie do systemu PoltaxPlus dokumentów.

11. Błędne ewidencjonowanie daty wpływu wniosków o ulgę w systemie PoltaxPlus.

Osoby odpowiedzialne za uchybienia i nieprawidłowości:

Odpowiedzialność za powstałe uchybienia i nieprawidłowości ponoszą: Pani Ewa Link-Petrykowska od 1 lutego 2022 r. do 20 maja 2024 r. i Pan Tomasz Telicki od 21 maja 2024 r. oraz Zastępca Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu Tomasz Minicki, Kierownik (...), Kierownik (...) oraz pracownicy prowadzący postępowania wytypowane do próby (...), (...), (...), (...), (...), (...).

[dowód: akta kontroli poz. 18 w SZD]

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego
Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu pismem nr 3001-25-303411 z 17 grudnia 2025 r. wniósł zastrzeżenia do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego.
Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca: 1. Podejmować bezzwłocznie działania celem załatwienia sprawy; w prowadzonych postępowaniach podatkowych działać wnikliwie i szybko w myśl art. 125 ustawy O.p., posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do ich załatwienia. Analizować na bieżąco czas trwania postępowań. W przypadku spraw nieskomplikowanych lub niewymagających gromadzenia dowodów, podejmować rozstrzygnięcia niezwłocznie. 2. Zawiadamiać stronę o każdym przypadku niezałatwienia sprawy we właściwym terminie, zgodnie z art. 140 § 1 i 2 ustawy O.p. 3. Wskazywać w postanowieniach w trybie art. 140 ustawy Ordynacja podatkowa, faktycznie dokonywane czynności, z powodu których wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy. 4. Przeprowadzać postępowanie dowodowe zgodnie z art. 122 § 1 oraz art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej, w szczególności wezwać stronę do przedłożenia dowodów potwierdzających okoliczności wskazane we wniosku o ulgę w spłacie zobowiązania. Dopiero po ich zgromadzeniu i wszechstronnej ocenie organ powinien dokonać merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

5. Występować o aktualne stanowisko właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego w przedmiocie złożonego wniosku, zgodnie z art. 209 § 1 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. 6. Informować stronę bezzwłocznie po wszczęciu postępowania podatkowego o przysługujących jej prawach, wynikających z art. 123 Op. oraz w art. 121 ustawy Op. oraz przestrzegać regulacji zawartej w art. 200 § 1 ustawy Op. poprzez wyznaczanie stronie siedmiodniowego terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału, kiedy decyzja nie uwzględnia wniosku strony w całości. 7. Wydawać postanowienia o włączeniu dokumentów do akt sprawy na które powołuje się organ podatkowy w wydanej decyzji. 8. W uzasadnieniu decyzji podawać podstawę prawną i faktyczną odstąpienia od zasady wynikającej z treści art. 200 Op. 9. , 10., 11. Wdrożyć działania zapewniające prawidłową obsługę dokumentów wprowadzanych do systemów informatycznych Urzędu. Wprowadzać dokumenty do systemów informatycznych niezwłocznie po ich wpływie/ wydaniu przez Organ podatkowy. Monitorować na bieżąco stan przetworzenia dokumentów, w tym celu sporządzać i analizować odpowiednie raporty umożliwiające kontrolowanie wykonanej pracy przez pracowników oraz przestrzeganie terminów. 12. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz przekazać informację o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych. Dokonać przeglądu ryzyk w Arkuszu identyfikacji/aktualizacji ryzyka. Zweryfikować, czy wszystkie ryzyka są aktualne i czy nie pojawiły się nowe zagrożenia, które trzeba dodać, w tym także w odniesieniu do stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.
Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości
Pouczenie Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224 ze zm.) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Termin złożenia informacji W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu Maciej Młodzikowski (podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)
Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Korespondencję otrzymują

1. Adresat - elektronicznie
2. aa

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną

- Z-ca DIAS – Arkadiusz Radziejewski
- Z-ca DIAS – Robert Stangret
- Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński
- Z-ca DIAS – Paweł Siuda
- Z-ca DIAS – Agata Wciórka
- Pierwszy Dział Spraw Wierzycielskich (IEW1)
- Dział Wsparcia Zarządzania oraz Statystyki i Analiz (IWZ)